

Lovik Károly:
A RÓKA MEG A REPÜLŐGÉP

A falu szélén volt egy erdő, sűrű fiatal akácos, közte nyírfa, jegenye, nyárfa. Az erdő háziura egy öreg róka volt, ő maga is ott lakott, mélyen a föld alatt, tekervényes, ravaszul megépített odúban. Az erdő földszintjét fácánok, nyulak bérelték ki, az első emeletet a harkály, a tetőt a mókus. Minden negyedévben házbért kellett fizetni: szép magokat, fiatal egereket, diókat, már ki ahogy tudott. A róka könyörtelenül hajtotta be a házbért, sőt többet is tett, folytonosan emelte a lakások díját. Aki nem fizetett, annak azt ígérte, hogy darabokra tépi.

Mindenki félt, hogy a róka be is váltja e borzalmas ígérteit, csak a mókus nem. Ő fütyült a rókára.

– Bizony – kiáltott le az ágak közül –, nemcsak hogy nem fogadom el a házbér-emelést, de egyáltalán nem fizetek többet.

– Majd megeszlek – kiáltott föl az öreg róka mérgesen.

– Hát csak gyere föl – felelte a mókus és átugrott a szomszéd fára, ahonnét egy diót úgy vágott a róka fejéhez, hogy az majd kettétört.

A róka nagyon mérges lett és elhatározta, hogy bosszút áll a mókuson. Ám a mókus óvatos volt, a földön nem járt és állandóan jókora magasságból nézett le a háziúrra, el nem mulasztva, hogy alkalom adtán egy fenyőtobozt ne koppintson a fejére. A róka minden lehetőt megpróbált, hogy feljusson a fára, de ha egyet-kettőt tudott is mászni, a harmadik mozdulatnál már lecsúszott és alaposan elvágódott, ami még mérgesebbé tette. Az a törekvése, hogy lecsalja a mókust a fáról, szintén kárba veszett: a mókus okos állatka és ösmerte a mesét a gólyáról meg a rókáról, nemkülönben a sajtról, a rókáról és a hollóról.

Egy nap egy öreg vadászkutya jelent meg az erdőben. Ez sokat próbált kutya volt, sokat vadászott az életben, sok rostélyost elkaparintott a konyhából, sok verést kapott a gazdájától. Mikor találkozott a rókával, összevicsorították a fogukat és verekedni akartak, de aztán a róka így szólt:

– Te okos kutyának látszol. Én is okos róka vagyok. Mit verekedjünk? Legyünk inkább jó barátok!

A kutyának ez nem volt ellenére, már öreges volt, nem szeretett verekedni. Az ilyesmi mindig bizonytalan eredményű dolog.

– Rendben van – felelte a kutya. – Barátok vagyunk!

Rögtön le is ültek, megettek egy szép récét és megittak rá egy-két pohár almabort. Beszélgetés közben szó került a mókusról.

– Nem tudnál valami módot, hogy azt a gézengúztre rendre tanítsam? – szólt a róka. A kutya elgondolkodott.

– A fára mászni, azt nem tudok. Lecsalni a mókust szintén nehéz... Hopp! Megvan! Repülőgépen kell fölmenni hozzá!

– Mi az a repülőgép?

– A sárkány... Fel fogunk bocsátani egy sárkányt, te ráülsz és utána repülsz a mókusnak!

– Ez jó gondolat! Ejnye, be okos ember vagy!
– Holnap bemegyek a faluba – szólt a kutya –, és szerzek egy sárkányt valamelyik iskolásfiútól.

Úgy is lett. Másnap a kutya már vitte a sárkányt – egy szép, füles, nagy papír-sárkányt – és rákötötte a rókát. Azzal a kutya nekiiramodott a szélnek, elbocsátotta a sárkányt, amely kissé fölemelkedett a levegőbe.

– Kitűnő! – mondta a kutya.

– Brávó! – mondta a róka és szemügyre vette a mókust, amely gyorsan átugrott a szomszéd fára. – Brávó! – ismételte a ravasz koma, de a következő pillanatban vége volt a dicsőségnek. A sárkány nem bírta a terhet, neki ment egy fának; a zsinag a róka nyaka köré csavarodott s a háziúr most ott lógott egy nyírfán ég és föld között.

– Segítség! – ordította. – Segítség!

A vadászkutya megvakarta a fülét.

– Hogy segítek? – kérdezte. – Nem tudok én fára mászni!

Most a mokus szólalt meg a szomszéd bükkéről:

– Aztán mért is segítenél? – mondta a dakszlinak. – A róka csak hadd lógjon, lássa ő is, milyen szép a világ magasról. Ha már háziúr kell, te is az lehetsz, tacsó komám. Ott az odú, hurcolkodj belé, ott találsz a házbért, a sok szép csontot, diót, mogyorót.

A kutya egyszerre észbe kapott:

– Ejnye – felelte –, mondasz valamit. Én is már jobb szeretnék nyugodtan élni és csibukozni. Mért ne lehessen én is háziúr?

– És a barátság? – hörögte a róka.

– Azt is fölakasztom a fára – felelte csúfolódva a tacsó. – De adok egy jó tanácsot. Magamfajta emberrel sose köss barátságot!

Azzal fogta magát, behurcolkodott az odúba és nekilátott a szép, száraz csontok ropogtatásának. A róka pedig ott lógott a fán és megfogadta, hogy soha életében többé nem ül föl repülőgépre. Nem is ült föl többet, másnap jött egy vadász, leszedte a ravasz róka komát és olyan bundát csinált belőle, hogy még a burkus király is megirigyelte volna.